

Taalleesonderwijs - Ouders betrekken bij taal/leesonderwijs

Praktische handvatten voor het taalles- en rekenonderwijs zoals deze Kwaliteitskaart zijn te vinden op www.schoolaanzet.nl. Deze website bevat alle informatie en handreikingen die in het kader van School aan Zet worden ontwikkeld om het onderwijs (in de basisvaardigheden) te verbeteren.

Ouderbetrokkenheid

Niet voor niets is er de laatste jaren ook in het onderwijs veel aandacht voor de rol van ouders in het ontwikkelingsproces van kinderen. Ouderbetrokkenheid is belangrijk omdat ouders veel invloed hebben op de ontwikkeling van een kind. Over het algemeen staan hierbij de volgende doelen centraal:

- de dialoog aanmoedigen tussen leerkrachten en opvoeders
- kennis opbouwen over ontwikkeling van kinderen
- gemeenschappelijke keuzes maken.

Scholen die erin slagen een brug te slaan tussen school en thuis versterken gevoelens van vertrouwen en veiligheid bij de kinderen. Samen met ouders werken aan het tijdig signaleren van taal/leesproblemen maakt het beter mogelijk om een probleem efficiënt aan te pakken. Ouders betrekken bij het plannen en uitvoeren van gerichte interventies vergroot de kans op betere taal/leesresultaten.

Dit is voor alle leerlingen belangrijk, maar in het bijzonder voor de leerlingen die opgroeien in een sociale achterstandssituatie. Met name voor de leerlingen met allochtone ouders, leerlingen die vaak tweetalig opgroeien, is het versterken van ouderbetrokkenheid in de taal/leesontwikkeling van cruciaal belang. Ouders willen hun kinderen graag helpen maar weten vaak niet hoe. Ouderbijeenkomsten bieden goede mogelijkheden om de gesprekken tussen school, ouder en kind op gang te brengen. De volgende vragen staan hierbij centraal:

- Hoe krijg je als school ouderbetrokkenheid op gang?
- Hoe geeft je ouderbetrokkenheid in taal/leesontwikkeling op goede wijze vorm en inhoud?

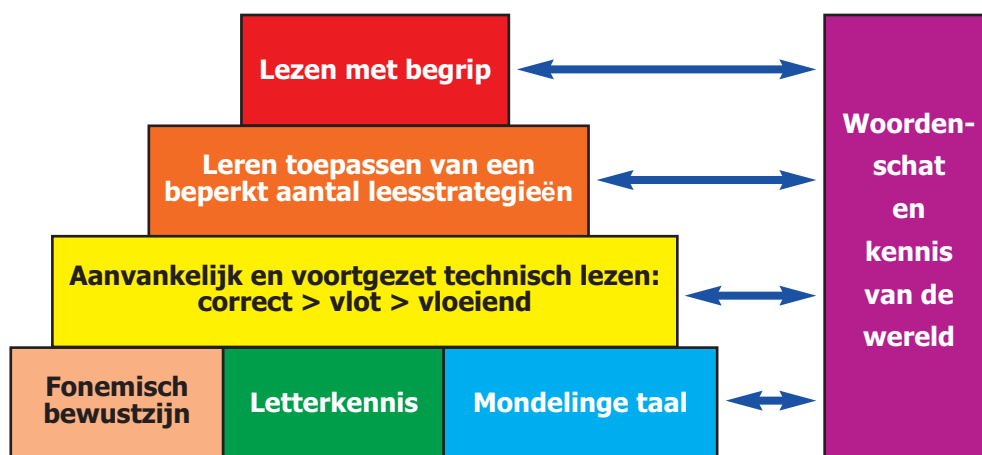
In de praktijk is het moeilijk om ouders actief in te zetten bij het onderwijsproces. Vaak komt dit omdat ouders niet precies weten wat er van hen verwacht wordt. Ouders die goed Nederlands spreken zijn vaak mondiger en kunnen goed volgen hoe hun kind zich op school ontwikkelt. Ouders die slecht of geen Nederlands spreken laten de ontwikkeling van hun kind over aan de school. Ouders die geen opleiding in het eigen land hebben gevolgd begrijpen weinig van de leervakken. Zelfs in hun eigen taal kunnen zij niet goed begrijpen wat de inhoud van de leergebieden is. Betrekken we dit op het taal/leesonderwijs, dan betekent dit dat op groepsniveau en op schoolniveau extra aandacht moet worden besteed aan de inhoud van het vak.

Taallesonderwijs - Ouders betrekken bij taallesonderwijs

Vragen hierbij:

- Wat zijn belangrijke elementen van taal/lesonderwijs?
- Waaraan wordt in de verschillende leerjaren aandacht besteed?
- Welke doelen hebben leerkrachten hierbij voor ogen?
- Wat doen de leerkrachten op school om deze doelen te bereiken?
- Hoe kunnen ouders daar een bijdrage aan leveren?
- Wanneer is dit vooral van belang?

Onderstaand schema kan hierbij een houvast zijn.

Schema ontwikkeld door CPS Onderwijsontwikkeling en advies

De school zorgt ervoor dat ouders antwoord krijgen op deze vragen. Daarmee krijgen ouders inzicht in het doel van hun eigen inspanningen.

Om de betrokkenheid nog groter te maken is het verstandig om een stuk of zes ouderavonden te organiseren waarin foto's of filmpjes getoond worden waarop te zien is hoe de kinderen met de informatie van thuis aan de slag zijn. Dit betekent dat er op school- en groepsniveau veel aandacht moet worden besteed aan het registreren van ontwikkelingen in de klas en op school. Op de ouderavonden wordt besproken hoe de opdrachten thuis gegaan zijn en worden de opdrachten aan de komende periode vast met de ouders besproken. Zij kunnen dan vragen stellen en tips krijgen over hoe zij deze opdrachten kunnen aanpakken.

Schakelklas in Schiedam

Een schakelklas in Schiedam organiseert sinds twee jaar regelmatig ouderavonden om de ouderbetrokkenheid bij het taal/lesonderwijs te versterken. Alle avonden zijn volledig bezet. Ouders vinden het fantastisch en er wordt veel gelachen en uitgewisseld. Deze investering heeft de ouderbetrokkenheid, maar ook de onderlinge band tussen ouders van verschillende nationaliteiten flink verstevigd. Omdat er gewoon vertaald mag worden, voelt iedere ouder zich gekend en is iedereen bereid te vertellen over de ervaringen met de opdrachten.

De opdrachten zijn niet vrijblijvend. Ouders mogen erop aangesproken worden als zij geen tijd nemen om de opdracht met hun kinderen uit te voeren. In de schakelklas tekenen de ouders een contract.

Taallesonderwijs - Ouders betrekken bij taallesonderwijs

Ter inspiratie een aantal voorbeelden van mogelijkheden om ouders die niet of gebrekkig Nederlands spreken te betrekken bij het onderwijs en hen een rol te geven. Deze voorbeelden zijn vooral ook bedoeld om kinderen met hun ouders in gesprek te laten komen over allerlei zaken. Het is daarbij belangrijk dat de leerkracht zorgt voor een goede terugkoppeling in de klas. Dat doen zij door nieuwsgierig te zijn, zelf voorbeeldgedrag te tonen en andere kinderen uit te nodigen om door te vragen. Het is daarbij de bedoeling dat kinderen correcte zinnen gebruiken en de inhoud duidelijk en begrijpelijk met de groep communiceren.

Groep	Doel	Beschrijving
1/2	Letters in de supermarkt	<u>Opdrachtkaart voor ouders:</u> Zoek samen met uw kind zoveel mogelijk producten in de supermarkt die beginnen met een...S. Schrijf deze op. Allerlei varianten met letters zijn mogelijk. <u>Leerkracht:</u> Maak een aantal verschillende kaarten en laat de kaarten ruilen. Varieer met tweelettergrepen, eindklanken, woorden met een aa of a enzovoort. Het kind met de meeste producten heeft gewonnen.
1/2/3	Letters zoeken	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> We zijn op zoek naar de B. Kijk overal: op auto's in etalages, in winkels. Hoeveel B's kan je vinden in 15 minuten?
1/2	Elkaar tekenen	<u>Geef de ouder de opdracht om thuis tegenover het kind te gaan zitten.</u> <i>We gaan elkaar tekenen. Benoem wat je tekent en vraag wat je kind tekent.</i> <i>Zet een boek tussenin zodat je elkaars tekening niet ziet.</i> Dit kan in eigen taal of in het Nederlands. De tekeningen worden in de klas opgehangen. Ouders en kinderen gaan raden wie wie is. Ze benoemen hardop wat ze zien. Lijken ze op elkaar? <i>"Dit is denk ik Gardena en haar moeder. Ze hebben allebei zwarte krullen..."</i> Het koppel (ouder en kind) die de meeste goed heeft, heeft gewonnen.
1/2	Lantaarnpalen tellen	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Hoeveel lantaarns staan er van huis naar het postkantoor. Heen: tellen in het Nederlands. Terug: tellen in de eigen taal en kijken of het klopt.
3	Wat zullen we allemaal tellen?	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Zo veel mogelijk dingen tot 100 tellen. Wie het meest geteld heeft wint. Bijvoorbeeld thuis bij Aicha: 12 lepels 14 pannen 67 foto's 98 klontjes suiker 66 moedervlekken 8 kussens 90 tegeltjes in de badkamer

Groep	Doel	Beschrijving
4	Iedere dag een liedje	<u>Opdracht voor ouders:</u> Leer je kind een liedje uit je eigen taal. <u>Leerkracht:</u> Zing het met het kind (of met ouders en andere kinderen) samen in de kring.
1/2/ 3/4	Iedere dag een verhaaltje: De leeskoffer	<u>Leerkracht:</u> Maak een aantal leeskoffertjes met daarin een boekje, voorwerpen uit het boekje en een aantal opdrachtvellen. Na het lezen van het boekje moeten de kinderen met hun ouders een aantal opdrachten doen. Opdrachten moeten in een boekje zodat de ouders elkaars werk zien. Het boekje gaat steeds mee in de koffer. Zorg voor drie koffers die steeds rouleren.
3/4	Interessante foto's kijken	<u>Opdracht voor ouders:</u> Zoek samen met je kind een foto van een belangrijke gebeurtenis en vertel over die foto. Geef de foto aan je kind mee. Zorg dat je kind zo veel mogelijk over de foto kan vertellen. <u>Leerkracht:</u> Inventariseer de interessante gebeurtenissen uit het leven van de ouders. Op basis hiervan kan de klas een kijkmuur samenstellen voor de ouderavond.
1/2	Andere kleuren	<u>Leerkracht:</u> Maak een foto van de klas. Druk deze af in zwartwit. Kinderen gaan thuis samen met een ouder de klas heel anders kleuren. Ouders moeten de kleuren steeds benoemen.
1/2	Kleuren zoeken	<u>Opdracht voor ouders:</u> In onze kamer hebben wij: rode spullen gele spullen blauwe spullen et cetera. <u>Leerkracht:</u> Maak een foto van de klas. Druk deze af in zwartwit. Kinderen gaan thuis samen met een ouder de klas heel anders kleuren. Ouders moeten de kleuren steeds benoemen.
4	Lijst met themawoorden	<u>Opdracht voor de leerling:</u> Leg de lijst met woorden aan je ouders voor. Welke woorden kennen ze niet? Leg in je eigen taal zo goed mogelijk uit wat het betekent. Overhoor je ouders na het eten. Niet zeggen, maar op de ouderavond worden ze overhoord!!! Vertel je vader of moeder dat het erg belangrijk is dat zij deze woorden kennen!!! <i>Dit kan natuurlijk alleen wanneer er sprake is van een veilige situatie. Ouders moeten elkaar goed kennen. Dit kan dan erg grappig uitpakken.</i>

Groep	Doel	Beschrijving
3	De post komt binnen	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Verzamel alle post van een week. Rubriceren in: Reclame Rekeningen Brieven Kranten Wat moeten we er mee doen??? Waarom stoppen ze dit in onze brievenbus? <u>Leerkracht:</u> Terugkoppelen in de klas
2/3	Lieve oma, als ik rijk was.....	<u>Leerkracht:</u> Maak een thuis/schoolblad en schrijf er boven: <i>Lieve oma als ik rijk was kreeg je van mij:</i> Geef opdrachtblad aan ouders: Bewaar een aantal reclamefolders. Ga samen met je kind uitzoeken wat je aan oma zou geven. Knip het uit en plak het op de brief aan oma. Variant opdracht kinderen groep 5: Je mag € 1000 besteden. Maak onderaan een optelsom. Je hoeft het niet uit te knippen (mag wel), maar je kan ook een lijstje maken met een optelling. Bedenk samen met je ouders waar je oma het meest blij mee maakt.
5 t/m 8	Thuis samen zoeken naar een nuttig voorwerp	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Op het posterproject komt het woord nuttig voor. Kinderen krijgen een school/thuis opdracht: <i>Zoek samen met je vader, moeder, zusjes en broertjes naar het nuttigste voorwerp in jullie huis.</i> Op het opdrachtblad schrijven de kinderen met hulp van hun familieleden: Het nuttigste voorwerp is:..... In mijn eigen taal heet het: Wie gebruikt het?..... Waar wordt het gebruikt?..... Wat kan je ermee doen?..... Hoe gebruik je het?..... Hoe vaak wordt het gebruikt?..... Wanneer gebruik je het?..... De volgende ochtend in de taalkring presenteren de kinderen hun nuttige voorwerp in mooie correcte zinnen.

Groep	Doel	Beschrijving
7/8	Wie was de belangrijkste man vrouw uit de geschiedenis van?	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Op een school/thuis blad wordt samen met de ouders/grootouders het volgende ingevuld: De belangrijkste man/vrouw uit.....is volgens mijn ouders..... Wanneer leefde hij/zij?..... Wat heeft hij/zij gedaan?..... Waarom is hij/zij zo belangrijk voor je? Wat heb je van hem/haar geleerd? Wanneer denk je aan hem/haar? Hoe ziet/zag hij eruit?..... Waar woonde hij/zij?
5 t/m 8	Wie is/was de belangrijkste man of vrouw uit je leven?	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Op een school/thuis blad wordt samen met de ouders/grootouders het volgende ingevuld: De belangrijkste man/vrouw uit het leven van mijn vader/moeder is..... Wanneer leefde hij/zij?..... Wat heeft hij/zij gedaan?..... Waarom is hij/zij zo belangrijk voor je?..... Wat heb je van hem/haar geleerd?..... Wanneer denk je aan hem/haar?..... Hoe ziet/zag hij eruit?..... Waar woonde hij/zij?.....
3/4	We halen de koelkast leeg.	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Ouders krijgen de opdracht om hun ijskast samen met hun kind leeg te halen. Op een blad moeten ze aangeven wat er allemaal in de ijskast te vinden is. Samen moeten ze rubriceren: <i>Gezond en lekker/ Niet zo gezond maar wel lekker.</i> Dit past heel goed in een thema voeding waarbij het misschien zinvol is om ook op een ouderavond of koffieochtend met de ouders onder leiding van een deskundige over voeding te praten. Variant: Producten uit mijn eigen land/Producten uit Nederland
7/8	Wat zouden we doen met een miljoen?	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Op een school/thuisblad vult de leerling samen met de ouders het volgende in: <i>Mijn vader heeft een miljoen gewonnen in de loterij!!!</i> Wat gaat hij kopen?..... Waar zou hij gaan wonen?..... Wat zou hij gaan doen?..... Aan wie zou hij wat geven?..... Zou hij blijven werken?..... Mijn moeder zou:..... Ik zou:.....

Groep	Doel	Beschrijving
		<i>Nu hebben jullie € 10.000 gewonnen maar jullie mogen het hele bedrag maar aan één ding uitgeven. Jullie moeten het met elkaar eens zijn.</i> Wat gaat het worden?..... Waarom (wat is het beste argument?).....
5 t/m 8	Je vroegste herinnering!	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Kinderen vullen op een school/thuis werkblad het volgende in: De vroegste herinnering van mijn moeder is..... Wat gebeurde er?..... Wie waren er bij?..... Waar was het?..... Hoe oud was ze ongeveer?..... Welk gevoel had ze?..... Variant: Vertel aan je moeder je vroegste herinnering. Vul het schema in. Vraag aan je moeder of het klopt. Vraag of ze nog meer over de situatie kan vertellen.
7/8	Maak een stamboom!	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Maak samen met je ouders een stamboom van je familie. Probeer zo ver mogelijk terug te gaan en schakel je hele familie desnoods in. Probeer zo veel mogelijk foto's op te sporen. Probeer zo veel mogelijk over die oude familieleden te weten te komen.
	Hoeveel Nederlandse namen ken je?	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Maak samen met je familie een lijst met zoveel mogelijk Nederlandse meisjes en jongensnamen. Wie de meeste heeft krijgt een...../heeft gewonnen.
	Volkverhaal nummer een!	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Reintje de Vos was een volksheld. Hij was heel slim et cetera. Ieder land kent wel volksverhalen, bv Nasredin in de Arabische wereld, Anansi de Spin. Vraag aan je ouders om het leukste volksverhaal aan je te vertellen. Zorg dat je het in de groep kan navertellen. Maak een vertelmuur en laat deze aan de ouders zien.
5 t/m 8	Vakantiefoto's	<u>Opdracht voor ouders en kinderen:</u> Alle kinderen krijgen/kopen voor de vakantie een wegwerpcamera van Kodak. Zij maken tijdens de vakantie foto's van karakteristieke mensen uit het land van herkomst of uit hun eigen familie als zij niet met vakantie gaan. Na de vakantie worden de mooiste foto's uitgekozen en tentoongesteld.

Colofon

De kwaliteitskaart Ouders betrekken bij taal/leesonderwijs ontwikkeld door Betty van Dam, directeur OBS De Taaltuin in Schiedam in opdracht van School aan Zet. De kwaliteitskaarten die School aan Zet publiceert zijn bedoeld om binnen het lerarenteam het gesprek te ondersteunen over de betekenis van goed taal/leesonderwijs. School aan Zet draagt zorg voor de uitvoering van onderdelen van de Kwaliteitsagenda PO Scholen voor morgen. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van de PO-Raad (zie ook www.schoolaanzet.nl). Meer informatie: Gea Spaans, secretariaat@schoolaanzet.nl.

KKOBB158

© Buiten het downloaden zijn alle rechten op dit product voorbehouden aan:

Postbus 556, 2501 CN Den Haag
e-mail: secretariaat@schoolaanzet.nl
www.schoolaanzet.nl

KWALITEITSKAART